

**ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ, ΒΙΩΣΙΜΟ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΟ
ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΥΠΟ**

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΗΠΕ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Η ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΜΗΤΡΩΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

- **Η αναγκαιότητα της οριοθέτησης**
- **Τα Μητρώα των ν5005/22 και 5212/25 και οι θέσεις του ΣΗΠΕ**
- **Η εμπειρία από την εφαρμογή στην πράξη του Ν5005/22**
- **Η αναλυτική Πρόταση για ένα νέο, σύγχρονο και λειτουργικό Μητρώο**

A. Η αναγκαιότητα της οριοθέτησης του κλάδου

Το αίτημα της σαφούς και ουσιαστικής οριοθέτησης του χώρου του ημερήσιου περιφερειακού τύπου είναι από καιρό ληξιπρόθεσμο. Αν μιλάμε για σχέσεις με το κράτος, απορρόφηση κρατικού χρήματος, κρατικές ενισχύσεις κλπ, δεν μπορούμε να αποφύγουμε το ερώτημα **για ποιες ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες μιλάμε**. Πρέπει κάποια στιγμή να γίνει μια σοβαρή συζήτηση για τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μια ημερήσια περιφερειακή εφημερίδα για να λογίζεται θεσμικά ως τέτοια. Αυτό το ερώτημα δεν έχει μέχρι σήμερα επαρκώς απαντηθεί με την έννοια ότι ποτέ δεν έχει επιχειρηθεί μια ουσιαστική και επιστημονικά τεκμηριωμένη καταγραφή των περιφερειακών εφημερίδων (ημερήσιων και εβδομαδιαίων) όχι ως παρακολούθημα άλλων διατάξεων όπως συνέβη με τις Υπουργικές Αποφάσεις του Ν3548/07 ή το Μητρώο που τις αντικατέστησε αλλά ως αυτόνομος μηχανισμός, θεσμικά κατοχυρωμένος που θα παράγει δικαιώματα και υποχρεώσεις και θα παρέχει μια σαφή εικόνα για το status, τις δυνατότητες και τα δεδομένα των περιφερειακών εφημερίδων.

Οριοθέτηση βέβαια δεν σημαίνει δημιουργία «κλειστού επαγγέλματος» που άλλωστε απαγορεύεται συνταγματικά. Ο οποιοσδήποτε μπορεί να εκδώσει μια περιφερειακή εφημερίδα αλλά τίποτα δεν επιβάλλει αυτή η δραστηριότητα να τεθεί υπό αυτόματη κρατική προστασία! Η οποιαδήποτε οικονομική σχέση με το κράτος από άποψη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, άμεση ή έμμεση, πρέπει να αφορά μόνο εκείνες τις εκδοτικές επιχειρήσεις που θα πληρούν ένα σύνολο αυστηρών κριτηρίων, όπως θα τα θέσει η Πολιτεία. Μόνον έτσι θα γίνει ο αναγκαίος διαχωρισμός ανάμεσα σ' εκείνους που επιχειρούν με διαφάνεια, πολλά οικονομικά βάρη και μεγάλα οικονομικά ρίσκα και στους διάφορους λαθρόβιους αετονύχηδες που επιβιώνουν απομυζώντας το εν ανεπαρκεία κρατικό χρήμα.

B. Τα Μητρώα των νόμων 5005/22 και 5212/25 και οι θέσεις του ΣΗΠΕ

Ένα βασικό ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι πόσα και ποια Μητρώα ΜΜΕ πρέπει να δημιουργηθούν.

Σήμερα τουλάχιστον όσο αφορά τα περιφερειακά ΜΜΕ, διαθέτουμε επισήμως δύο Μητρώα τα οποία θεσμοθετήθηκαν με τον ν5005/22:

Το **Μητρώο Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ)** στο οποίο περιλαμβάνεται το **Υπομητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου** και το **Μητρώο ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ)**.

Στο πρώτο περιλαμβάνονται εφημερίδες αλλά και περιοδικά πέραν του τριμήνου υπό την προϋπόθεση ότι εκδίδονται και κυκλοφορούν δύο τουλάχιστον φορές ετησίως και στο δεύτερο περιλαμβάνονται ιστοσελίδες, ιστολόγια και ιστότοποι ενημερωτικού κατά βάση περιεχομένου.

Για τον ΣΗΠΕ το νομοθέτημα αυτό είναι δυστυχώς μια ακόμη μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο της χώρας, πολύ περισσότερο μάλιστα που η αρχική μορφή του νομοσχεδίου είχε δημιουργήσει πολλές και καλές ελπίδες ότι η Πολιτεία έχει επιτέλους συνειδητοποιήσει τις παθογένειες του όλου συστήματος (ακριβώς αυτές που επέβαλλαν την αλλαγή του περιεχομένου

του νομοσχεδίου) και είχε αποφασίσει να βάλει πραγματική και όχι επιδερμική και πλαστή τάξη στη θεσμική αταξία που επικρατεί στο χώρο!

Όσον αφορά τα **Μητρώα Έντυπου και Ηλεκτρονικού Τύπου** που αποτελεί και το βασικό περιεχόμενο του νέου Νόμου, ειλικρινά δημιουργεί εύλογες απορίες η επανάληψη σχεδόν αυτούσιων των ρυθμίσεων του ν3548/07 ως προϋποθέσεων ένταξης των περιφερειακών εφημερίδων σε αυτά. Αν ο νόμος εκείνος ήταν επαρκής γιατί χρειαζόμαστε νέον και αν δεν ήταν γιατί τον αντιγράφουμε; Όπως πολλές φορές επεσήμανε ο ΣΗΠΕ κατά τη σχετική συζήτηση του επίμαχου νομοσχεδίου, το νομοθέτημα αυτό είναι και **περιττό** αφού τις προϋποθέσεις αυτές θα τις καλύπτουν μετά βεβαιότητας οι πάντες (όπως και πράγματι συνέβη) αλλά και **επιζήμιο** για τα συμφέροντα των υγιών επιχειρήσεων του κλάδου αφού παραβιάζει τους βασικούς νόμους της αγοράς και νοθεύει τον υγιή ανταγωνισμό. Αν και οι σοβαρές και υγιείς επιχειρήσεις του περιφερειακού τύπου και οι διάφοροι ευκαιριακοί «εκδότες» χωρίς δημοσιογράφους, χωρίς εργαζόμενους και χωρίς πραγματικές πωλήσεις **αντιμετωπίζονται ακριβώς με τον ίδιο τρόπο** από την Πολιτεία και απολαμβάνουν τα ίδια ακριβώς δικαιώματα, τότε ποιος ο λόγος και ποιο το κίνητρο για επενδύσεις, για διατήρηση θέσεων εργασίας και για ανάπτυξη;

Ακούσαμε πολλές φορές στη Βουλή για «μικρές εφημερίδες της περιφέρειας» που πρέπει να διασωθούν χάριν της πολυφωνίας, του πλουραλισμού και εν τέλει της δημοκρατίας. Είναι ακριβώς αυτά τα αγαθά που βλάπτονται και παραβιάζονται από την διατήρηση στη ζωή με τεχνητό τρόπο, δηλαδή με κρατικό χρήμα, όσων δεν μπορούν να επιβιώσουν από την αγορά! Γιατί η διαπλοκή, η αδιαφάνεια και η εξάρτηση δημιουργούνται και αναπαράγονται μέσα σε αυτές ακριβώς τις συνθήκες.

Αναλυτικά οι θέσεις του ΣΗΠΕ για τους ν5005/22 και 5212/25

Τοποθέτηση επί της αρχής:

Ο ν5005/22 με τη μορφή που τελικά έλαβε, είναι όχι **μόνο περιττός και αχρείαστος αλλά και επιζήμιος και βλαπτικός** για τα συμφέροντα των σοβαρών και υγιών επιχειρήσεων τύπου της Περιφέρειας και την προοπτική του έντυπου περιφερειακού τύπου.

Είναι περιττός διότι πολύ απλά δεν ανταποκρίνεται στον βασικό σκοπό που υποτίθεται ότι επέβαλε την υιοθέτησή του δηλαδή να μπει επιτέλους θεσμική τάξη στο εντελώς αρρύθμιστο πεδίο του έντυπου τύπου και ειδικά του περιφερειακού, να χωρίσει «η ήρα από το σιτάρι» και να τεθούν κανόνες και προϋποθέσεις όσον αφορά την κατανομή του δημοσίου χρήματος στις επιχειρήσεις τύπου με όποια μορφή κι αν αυτό διατίθεται (κρατικές καταχωρίσεις, κρατική διαφήμιση, προγράμματα ενίσχυσης κλπ). Μόνον έτσι υπηρετείται άλλωστε η διαφάνεια για την οποία κάνει λόγο ο τίτλος του νέου νόμου. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να καταλάβει ότι είναι **εντελώς περιττός** ένας Νόμος που ορίζει υποτίθεται προϋποθέσεις τις οποίες όμως πληρούν, σχεδόν εξ ορισμού, ΟΛΟΙ οι ενδιαφερόμενοι καθώς αυτές οι προϋποθέσεις βρίσκονται στο χαμηλότερο δυνατό σημείο! Μάλιστα αυτό ακριβώς περιγράφεται ανερυθρίαστα στην ίδια την Εισηγητική Έκθεση του Νομοσχεδίου όπου αναφέρεται επί λέξει ότι «Ως προς τις

προϋποθέσεις το σχέδιο νόμου περιορίζεται σε ελάχιστα όρια και αναφέρεται σε ισχύοντες από μακρού κανόνες, προσαρμοσμένους στα σύγχρονα δεδομένα».

Γιατί άραγε συζητούμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη θεσμική εκκαθάριση του τοπίου των περιφερειακών ΜΜΕ; Απλούστατα γιατί τα προϋπάρχοντα Μητρώα τόσο του ν4487/17 για τον περιφερειακό και τοπικό τύπο όσο και του ν4339/15 για τα διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα δεν εκπλήρωσαν αυτή την αποστολή αφού ήταν στην ουσία «αφύλακτη διάβαση». Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις 105 υπάρχουσες σήμερα ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες είναι ενταγμένες στο ΜΕΤ και στο Υπομητρώο οι 95, αριθμός που μετά βεβαιότητας θα αυξηθεί μόλις εξεταστούν οι ενστάσεις που έχουν υποβάλλει κάποιες από τις 10 περίπου εφημερίδες που για κάποιους λόγους έμειναν εκτός των Μητρώων! Για όποιον αμφιβάλλει και έχει μια στοιχειώδη επαφή με το χώρο του περιφερειακού τύπου αρκεί μια ματιά στο ποιοι είναι αυτοί που ξεσηκώθηκαν και επέβαλαν ουσιαστικά την πλήρη αλλαγή του Σχεδίου Νόμου αφού άλλο Ν/Σ παρουσιάστηκε στη διαβούλευση και εντελώς άλλο κατατέθηκε στη Βουλή, εννοείται ως προς το ουσιαστικό του μέρος δηλαδή τις προϋποθέσεις ένταξης στο Μητρώο Έντυπου Περιφερειακού Τύπου. **Είναι ακριβώς εκείνοι που οποιοδήποτε σοβαρό Ν/Σ θα απέκλειε από το Μητρώο!!**

Αν το νομοθέτημα αυτό ήταν μόνο περιττό το πρόβλημα δεν θα ήταν μεγάλο. Δυστυχώς είναι και άκρως **επιζήμιο και βλαπτικό** για τις επιχειρήσεις που εκπροσωπούν την υγιή επιχειρηματικότητα στον κλάδο. Και να γιατί: Το πιο θετικό χαρακτηριστικό του αρχικού Ν/Σ που είχε δοθεί σε διαβούλευση (πριν γίνει αγνώριστο από τις αλλαγές που ακολούθησαν) ήταν ότι με αυτό γινόταν μια πρώτη σοβαρή προσπάθεια να θεραπευτούν οι δύο βασικές ελλείψεις του παλιού Μητρώου δηλαδή η ανυπαρξία σοβαρών προϋποθέσεων ένταξης σε αυτό και η μη σύνδεσή του με τις δημόσιες πολιτικές στο χώρο του Περιφερειακού Τύπου. Όμως το δεύτερο αυτό χαρακτηριστικό, η σύνδεσή ουσιαστικά με την κατανομή του δημοσίου χρήματος, **από θετικό μετατρέπεται σε άκρως αρνητικό** αν δεν τηρηθεί το πρώτο δηλαδή η αυστηρότητα των προϋποθέσεων ένταξης. Γιατί αν ενταχθούν οι πάντες χωρίς ουσιαστικά κριτήρια και όλοι αυτοί μετέχουν στα όποια προνόμια που αυτή η ένταξη προσφέρει, δηλαδή στην κρατική διαφήμιση και στις διάφορες ενισχύσεις, επιδοτήσεις κλπ, είναι **φανερό ότι καταστρατηγείται κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού και βλάπτονται ουσιαστικά τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων του κλάδου! Αυτό ακριβώς δηλαδή που συνέβη με το Πρόγραμμα Ενίσχυσης του περιφερειακού και τοπικού τύπου (de minimis)!**

Δυστυχώς όπως είπαμε ο νόμος αυτός συνιστά **μια ακόμη μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο της χώρας**. Και η απογοήτευση γίνεται ακόμη μεγαλύτερη από το γεγονός ότι η κυβερνητική αυτή πρωτοβουλία με τις αρχικές μορφές του Νομοσχεδίου, τόσο αυτής του Ιουνίου του 2022 όσο και αυτής που δόθηκε σε διαβούλευση τον Σεπτέμβριο του 2022 είχε γεννήσει πολλές και καλές ελπίδες ότι αυτή τη φορά θα γινόταν ένα γενναίο βήμα προόδου μακριά από τις αγκυλώσεις και τις παραλυτικές ισορροπίες του παρελθόντος που το μόνο που έχουν επιτύχει τόσα χρόνια είναι να συντηρούν και να αναπαράγουν ένα παρωχημένο και αντιαναπτυξιακό μοντέλο που καθηλώνει τον κλάδο σε καταστάσεις εξάρτησης, διαπλοκής και εν τέλει αδιαφάνειας, στον αντίποδα ακριβώς των όσων υποτίθεται θέλει να προωθήσει ο ν5005/22.

Δυστυχώς επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά το γνωστό σκηνικό όπου οι δυνάμεις της αδράνειας, της καθήλωσης και του «μη θίγετε τα κακώς κείμενα» επιβάλλουν τις θέσεις τους και καθορίζουν τις επιλογές και τις αποφάσεις μιας άτολμης πολιτικής ηγεσίας που δεν αποφασίζει να συγκρουστεί με τις γνωστές παθογένειες και να δημιουργήσει ένα νέο θεσμικό τοπίο.

Η νέα χαμένη ευκαιρία του ν5212/25

Ο ν5005/22 είχε και έχει ανάγκη ριζικής τροποποίησης. Αλλά αυτή η τροποποίηση θα είχε πραγματικό νόημα μόνον εφόσον αναφερόταν και αφορούσε στο ουσιαστικό μέρος και το βασικό πυρήνα του νόμου που είναι ασφαλώς οι προϋποθέσεις ένταξης στα Μητρώα ΜΕΤ και ΜΗΤ καθώς και στο Υπομητρώο.

Αυτές οι ελαστικές έως ανυπαρξίας «προϋποθέσεις» που όπως είπαμε, επέτρεψαν σχεδόν στους πάντες να ενταχθούν στα Μητρώα, νοθεύοντας τον υγιή ανταγωνισμό στην αγορά, είναι και το κύριο προβληματικό σημείο του νόμου, όπως ο ΣΗΠΕ με τις αναλύσεις του και τις επισημάνσεις του αλλά και η ίδια η εμπειρία από τη διετή εφαρμογή του ν5005/22, ανέδειξαν!

Όσο αυτό το δομικό πρόβλημα του νόμου δεν θεραπεύεται και ούτε καν αγγίζεται, υπονομεύεται η σημασία της τροποποίησης και χάνεται η όποια αξία της!

Επομένως η επιχειρηθείσα με τον ν5212/25 τροποποίηση ήταν μια ακόμη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο αφού το περιεχόμενό του δεν συνιστά ουσιαστική τροποποίηση και πολύ περισσότερο δεν είναι η γενναία και τολμηρή ρύθμιση που θα ξεκαθαρίσει πραγματικά την κατάσταση και θα θέσει σοβαρούς κανόνες σε ένα τοπίο που κατά τη γνώμη μας και παρά τα όσα ισχυρίζονται τα αρμόδια κυβερνητικά στελέχη, παραμένει δυστυχώς αρρυθμιστο!

Ως εκ τούτου ο ΣΗΠΕ είναι υποχρεωμένος να εκφράσει τη ριζική του διαφωνία και για τον ν5212/25 καθώς αφήνει εκτός ρυθμίσεων εκείνα ακριβώς τα σημεία του νόμου που πρώτα και κύρια θα έπρεπε να μεταρρυθμιστούν

Για μας, τις σοβαρές, υγιείς και βιώσιμες με όρους αγοράς και όχι κρατικής εξάρτησης επιχειρήσεις του κλάδου, το αίτημα, ο αγώνας και η διεκδίκηση για έναν σύγχρονο, αυτοδύναμο και ανεξάρτητο περιφερειακό τύπο παραμένουν επίκαιρα και ζωντανά!

Ακόμη κι αν μια μάχη χάθηκε, ο πόλεμος θα συνεχιστεί. Και στο τέλος θα κερδηθεί

Τοποθέτηση επί των επιμέρους ρυθμίσεων:

1. Το βασικό και ουσιώδες κριτήριο που τελικά ξεχωρίζει τις υπαρκτές και σοβαρές επιχειρήσεις έντυπου τύπου (και) στην περιφέρεια από τις διάφορες ευκαιριακές και βραχύβιες (ή και τυχοδιωκτικές) «εφημερίδες» είναι προφανώς το πρωτογενές και πρωτότυπο, ενημερωτικό και ειδησεογραφικό τους περιεχόμενο και η ποιότητα επιπροσθέτως αυτού του περιεχομένου. Αυτό διασφαλίζεται κυρίως με ΕΝΑΝ τρόπο. Με **την απασχόληση ικανού αριθμού δημοσιογράφων** (ας μην ξεχνάμε ότι μιλάμε για καθημερινές εφημερίδες) αλλά και λοιπού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων χωρίς τους οποίους καμιά πραγματική εφημερίδα δεν μπορεί να εκδοθεί. Άρα το

όποιο σχετικό νομοθέτημα δεν μπορεί παρά να διασφαλίζει την ουσιαστική ύπαρξη αλλά και την μη καταστρατήγηση του κριτηρίου.

Όσον αφορά τους δημοσιογράφους παρατηρείται μια ακατανόητη όσο και απαράδεκτη συνεχής υποχώρηση που αντί για αναβάθμιση οδηγεί σχεδόν στην κατάργηση του ουσιαστικότερου κριτηρίου! Θυμίζουμε ότι στο αρχικό Ν/Σ του Ιουνίου του 2022 προβλεπόταν για τις ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες η απασχόληση δύο, τριών, τεσσάρων και πέντε δημοσιογράφων σε τέσσερις αντίστοιχα πληθυσμιακές κατηγορίες νομών (έως 50.000 κατοίκους, από 50.001 έως 120.000, από 120.001 έως 200.000 και από 200.001 και πάνω). Αυτό στο Ν/Σ της διαβούλευσης έγινε δύο, τρεις και τέσσερις δημοσιογράφοι σε τρεις πλέον κατηγορίες (έως 80.000, από 80.001 έως 200.000 και 200.001 και πάνω) και τώρα φτάσαμε με το ν5005/22, στην θεσμοθέτηση ουσιαστικά μιας και μόνο κατηγορίας όπου ανήκουν όλοι σχεδόν οι νομοί της χώρας, με την πρόβλεψη απασχόλησης δυο δημοσιογράφων (!) αφού η άλλη κατηγορία (πάνω από 200.000 όπου απαιτούνται τρεις δημοσιογράφοι) αφορά μόνο 3 νομούς της χώρας! Αν μάλιστα συνυπολογίσουμε ότι δεν προβλέπεται η αυτονόητη υποχρέωση αυτοί οι δημοσιογράφοι να είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και αν υπολογίσουμε επίσης ότι για τις περιφερειακές εφημερίδες ο ένας εκ των δυο απαιτούμενων δημοσιογράφων μπορεί να είναι ο εκδότης, τότε καταλαβαίνουμε ότι το **κριτήριο ουσιαστικά παύει να υφίσταται! ΑΥΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΟΚΚΙΝΗ ΓΡΑΜΜΗ για όλες τις σοβαρές επιχειρήσεις τύπου της περιφέρειας και ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΠΟΔΕΚΤΟ** αφού τινάζει στον αέρα όλη τη φιλοσοφία και το σκοπό του νομοθετήματος.

Βεβαίως με το ν5212/25 καθιερώθηκε ως προϋπόθεση ένταξης στο μητρώο η ενυπόγραφη δημοσιογραφία προκειμένου «να διασφαλίζεται η πραγματική απασχόληση των δημοσιογράφων που δηλώνονται και να ενισχύεται η αξιοπιστία του εντύπου» όπως λέει η Εισηγητική Έκθεση του Ν/Σ. Ως ΣΗΠΕ δεν έχουμε αντίρρηση με την καθιέρωση της ενυπόγραφης δημοσιογραφίας κάτι που άλλωστε είναι κανόνας στις εφημερίδες-μέλη του Συνδέσμου. Θεωρούμε όμως υποκριτικό η υποχρέωση αυτή να τίθεται ως προϋπόθεση ένταξης στο Μητρώο! Κι αυτό πρώτον γιατί εύκολα μπορεί να παρακαμφθεί με διάφορους τρόπους και δεύτερον γιατί αν πραγματικά επιθυμούσε η κυβέρνηση να εξασφαλίσει την απασχόληση δημοσιογράφων στις εφημερίδες, υπάρχουν οι ευθείς και άμεσοι τρόποι που έχει προτείνει ο ΣΗΠΕ για να επιτευχθεί αυτό

2. Τα ίδια και ακόμη περισσότερο ισχύουν στην περίπτωση **του λοιπού, πλην δημοσιογράφων, απασχολούμενου προσωπικού**. Όλοι γνωρίζουν ότι στην αγορά και στις πραγματικές και υπαρκτές εφημερίδες, πολύ περισσότερο στις ημερήσιες, το απασχολούμενο προσωπικό των κατηγοριών αυτών (τεχνικοί, πιεστές, γραφίστες, διανομείς, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό κλπ) είναι περισσότερο από τους δημοσιογράφους! Μόνο οι ουσιαστικά ανύπαρκτοι ή περιστασιακοί «εκδότες», δεν απασχολούν προσωπικό αυτού του είδους και μόνον αυτοί έχουν συμφέρον να απαλειφθεί αυτό το κριτήριο. Γιατί η πρόβλεψη να υπάρχει ένας (!) μόνο εργαζόμενος όλων αυτών των κατηγοριών που προαναφέραμε και μάλιστα σε όλους τους νομούς ακόμη και τους μεγαλύτερους (!) δεν οδηγεί μόνο στην ουσιαστική κατάργηση του κριτηρίου αλλά μπορεί να θεωρηθεί έως και κοροϊδία. **Για τον ΣΗΠΕ η απασχόληση ίσου αριθμού εργαζομένων αυτών των κατηγοριών με τους δημοσιογράφους είναι το ελάχιστο που μπορεί να γίνει αποδεκτό.** Ειδικά σε πολύ μικρούς νομούς κάτω των 50.000 κατοίκων όπου οι

εφημερίδες μπορεί να έχουν αναθέσει σε τρίτους τόσο την παραγωγή και την εκτύπωση όσο και τη διανομή των εφημερίδων τους και ως εκ τούτου δυσκολεύονται στην εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης απασχόλησης λοιπού προσωπικού, θα μπορούσε να υπάρξει σχετική ειδική μνεία υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα αποδεικνύουν με επίσημα παραστατικά τις αναθέσεις αυτών των εργασιών.

3 . Εξακολουθούμε να διαφωνούμε με τις ρυθμίσεις που αφορούν το κεφαλαίωδες για μας ζήτημα, της ένταξης δηλαδή των ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων στο Μητρώο ή ορθότερα στο Υπομητρώο του Μ.Ε.Τ. Πρόκειται για τον μόνο κλάδο για τον οποίο προβλέπονται **δύο κατηγορίες προϋποθέσεων για την εγγραφή στο Υπομητρώο**, αυτές του άρθρου 4 που είναι κοινές για όλες τις κατηγορίες ΜΜΕ (με τις προβλεπόμενες εννοείται επιμέρους διαφοροποιήσεις) και αυτές του άρθρου 26 με τις οποίες αντικαθίσταται το άρθρο 2 του Ν3548/07 (όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το Ν4487/17), που αφορούν δηλαδή τη δυνατότητα κρατικών δημοσιεύσεων και μόνο.

4. Σοβαρότατο κριτήριο αποτελεί επίσης ο **αριθμός των πωλούμενων φύλλων**. Επιμένουμε ότι η καθιέρωση ενός ελαχίστου ορίου πωλήσεων ανά έκδοση είναι βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας εφημερίδας και ασφαλώς όχι μόνο πρέπει να υπάρχει αλλά και να αυστηροποιηθεί και να διασφαλιστεί η μη καταστρατήγησή του. Ο συντελεστής υπολογισμού του κατώτατου αναγκαίου αριθμού πωλούμενων φύλλων που πρόβλεπε το Σ/Ν της διαβούλευσης (0,3% επί του πληθυσμού του νομού) ήταν ήδη πολύ μικρός και οδηγούσε σε αποτέλεσμα χαμηλότερο από την πραγματική εικόνα της αγοράς, μιλώντας πάντα για υπαρκτές επιχειρήσεις τύπου που έχουν πραγματικές πωλήσεις και δεν είναι κρατικοδίαιτες. Τώρα με την ρύθμιση που έγινε, τα πράγματα γίνονται ακόμη χειρότερα και το κριτήριο αυτό οδηγείται επίσης στην απαξίωση. Δεν είναι δυνατόν μετά από τόσες συζητήσεις και αναλύσεις αλλά και μετά τη 18ετή εμπειρία μας να ξαναγυρίζουμε στη ρύθμιση του ν3548/07 που επαναλαμβάνεται αυτούσια(!) και να επανερχόμαστε στα 400 φύλλα ανά έκδοση που γίνονται 250 σε νομούς κάτω των 80.000 κατοίκων. Ο κλιμακωτός συντελεστής (έστω κι αν ήταν χαμηλός για τα δεδομένα της αγοράς και έπρεπε να είναι τουλάχιστον 0,5%) ήταν από τα πιο θετικά και ορθολογικά σημεία του αρχικού Ν/Σ που έπεσε δυστυχώς κι αυτό θέμα του πολιτικού κόστους και των σκοπιμοτήτων! Υπενθυμίζουμε επίσης ότι δεν αντιμετωπίζεται το ζήτημα της εξευτελιστικής υποτιμολόγησης του φύλλου στα επίπεδα π.χ του 0,1 ευρώ που παρατηρείται σε πολλές περιπτώσεις «εφημερίδων» σαν κι αυτές που θέλει να εξυπηρετήσει ο ν5005/22 και που οδηγεί φυσικά στην πλήρη καταστρατήγηση του κριτηρίου!

5. Από τις λίγες θετικές διατάξεις του νόμου είναι αυτή που επιβάλλει την **άμεση εξόφληση των τιμολογίων των κρατικών καταχωρίσεων** από τις ίδιες τις αναθέτουσες αρχές. Ικανοποιήθηκε έτσι ένα πάγιο αίτημα του κλάδου. Όμως πρέπει να επισημάνουμε ότι ακόμη και το θετικό αυτό μέτρο δημιούργησε πολλά προβλήματα καθώς αρκετοί φορείς του δημοσίου ερμηνεύουν λάθος τη διάταξη και τιμολογούν τις σχετικές δημοσιεύσεις με τη (χαμηλότερη) «τιμή δημοσίου» αντί της ορθής «τιμής αναδόχου»!

6. Όσον αφορά τη **διαδικασία ελέγχου** και πιστοποίησης παρατηρείται πράγματι μια εντυπωσιακή αλλαγή καθώς ο υποτυπώδης και ουσιαστικά δυνητικός και όχι υποχρεωτικός σε

περίπτωση καταγγελιών κλπ έλεγχος τήρησης των προϋποθέσεων που προβλεπόταν σε ένα άρθρο στο αρχικό Σχέδιο, εκτείνεται τώρα σε πέντε αναλυτικά άρθρα και πράγματι, υπό προϋποθέσεις, μπορεί ο έλεγχος αυτός να είναι ουσιαστικός. Όμως από τη στιγμή που το νομοσχέδιο έγινε αγνώριστο στη τελική του μορφή, πρόκειται για «δώρο, άδωρο» και καθαρή υπεκφυγή. Τι νόημα έχουν αλήθεια οι έλεγχοι αν οι προϋποθέσεις είναι κυριολεκτικά αστείες; Επίσης στη διαδικασία πιστοποίησης παρατηρείται μια υπέρμετρη γραφειοκρατία με την απαίτηση υπερβολικά πολλών και αχρείαστων δικαιολογητικών που ταλαιπωρεί και τις εφημερίδες και τις υπηρεσίες και πιθανόν να δημιουργήσει το τραγελαφικό ενδεχόμενο να ενταχθούν στο μητρώο ανύπαρκτες εφημερίδες χωρίς εργαζόμενους και χωρίς αναγνώστες και να αποκλειστούν άλλες για ένα δικαιολογητικό που κατατέθηκε μια μέρα αργότερα!

7. Στο νέο νομοθέτημα υπάρχουν ασφαλώς και θετικές διατάξεις. Η σημαντικότερη είναι η προσθήκη της τελευταίας στιγμής, με τις νομοτεχνικές βελτιώσεις, της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 22, η οποία προβλέπει ότι η **κρατική διαφήμιση** θα πρέπει να κατανέμεται από τις αναθέτουσες αρχές με κριτήρια όπως «το μέγεθος της επιχείρησης» και τα στοιχεία κυκλοφορίας και επισκεψιμότητας της εφημερίδας και της ιστοσελίδας αντίστοιχα. Πρόκειται για μια καλή αρχή η οποία όμως αν δεν εξειδικευτεί θα παραμείνει όπως πολλές άλλες σε επίπεδο προθέσεων. Επίσης πρέπει να επισημάνουμε ότι η διάταξη είναι ελλιπής καθώς αναφέρεται μόνον στη κρατική διαφήμιση και δεν επεκτείνεται όπως θα όφειλε και στις κρατικές δημοσιεύσεις και στα διάφορα προγράμματα ενίσχυσης του άρθρου 23. Περισσότερα για το ζήτημα αυτό στο Κεφάλαιο των ΘΕΣΕΩΝ που αναφέρεται στην Κρατική Διαφήμιση.

8. Τέλος υπάρχουν και μια σειρά άλλες παρατηρήσεις ήσσονος σημασίας επί συγκεκριμένων επιμέρους ρυθμίσεων. Επιλέξαμε να μην αναφερθούμε σε αυτές στο παρόν κείμενο για να επικεντρώσουμε την προσοχή στα κεφαλαιώδη και σοβαρά ζητήματα που συνιστούν και επηρεάζουν (αλλά και απειλούν) τη φιλοσοφία και τη στόχευση της νομοθετικής αυτής πρωτοβουλίας που δυστυχώς εξετράπη του σκοπού της!

Τέλος μια σημαντική παρατήρηση:

Επειδή είναι φανερό ότι οι τροποποιήσεις και οι αλλαγές που έκαναν αγνώριστο το Ν/Σ που δόθηκε στη διαβούλευση, υπαγορεύτηκαν από τις πιέσεις και τις φωνές της γνωστής «συμμαχίας» της αδράνειας, της στασιμότητας, του βολέματος και «του μη θίγεται τα κακώς κείμενα», αισθανόμαστε την υποχρέωση να υπενθυμίσουμε για μια ακόμη φορά το εξής: Ο νόμος αυτός δεν έχει να κάνει, τίποτε περισσότερο από το αυτονόητο: **να ορίσει κανόνες και προϋποθέσεις για την κατανομή του δημοσίου χρήματος στον έντυπο τύπο!** Κάτι που είναι όχι μόνο εύλογο, κατανοητό και δίκαιο αλλά και αναγκαίο και επιβεβλημένο, όπως συμβαίνει άλλωστε σε όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά κράτη με πολύ αυστηρότερες μάλιστα προϋποθέσεις και κριτήρια! Για όσους παριστάνουν ότι δεν καταλαβαίνουν, να το πούμε για μια ακόμη φορά: το νέο νομοθέτημα δεν ορίζει ποια εφημερίδα θα κυκλοφορεί και ποια όχι αλλά **ποια και με ποιες προϋποθέσεις θα μπορεί να λαμβάνει κρατικό χρήμα είτε με τη μορφή της καταχώρισης**

κρατικών δημοσιεύσεων, είτε με τη μορφή κρατικής διαφήμισης είτε με τη μορφή των όποιων κρατικών ενισχύσεων ή επιδοτήσεων κλπ αποφασιστούν στο μέλλον!

Υπάρχει κανείς που να ισχυρίζεται ότι το κρατικό χρήμα πρέπει να διανέμεται αδιάκριτα και ανεξέλεγκτα προς τους πάντες, αρκεί να δηλώνουν εκδότες περιφερειακής εφημερίδας;

Δυστυχώς με λύπη και απογοήτευση διαπιστώνουμε ότι για μια ακόμη φορά η Πολιτεία έκανε πίσω και ακόμη μια εκσυγχρονιστική και μεταρρυθμιστική προσπάθεια έμεινε στη μέση όπως έγινε και άλλες φορές στο παρελθόν!

Δ. Τα συμπεράσματα από την εφαρμογή του ν5005/22 στην πράξη. Η πλήρης δικαίωση του ΣΗΠΕ.

Συμπληρώθηκε ήδη ένα ικανό χρονικό διάστημα από την ημέρα που δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ και έγινε νόμος του κράτους ο ν5005/22, με βασικό αντικείμενο τη δημιουργία των νέων Μητρώων Έντυπου και Ηλεκτρονικού Τύπου.

Ο ΣΗΠΕ όπως προαναφέρθηκε είχε καταγγείλει σε όλους τους τόνους το νομοθέτημα αυτό (που δεν είχε καμία σχέση με την αρχική του μορφή που είχε δοθεί στη διαβούλευση) ως **«περιττό και αχρείαστο αλλά και επιζήμιο και βλαπτικό** για τα συμφέροντα των σοβαρών και υγιών επιχειρήσεων τύπου της Περιφέρειας και την προοπτική του έντυπου περιφερειακού τύπου».

Η θέση αυτή επιβεβαιώθηκε πλήρως και με εντυπωσιακό τρόπο από τις εξελίξεις!

Είχαμε τονίσει « Γιατί άραγε συζητούμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη θεσμική εκκαθάριση του τοπίου των περιφερειακών ΜΜΕ; Απλούστατα γιατί τα υπάρχοντα Μητρώα τόσο του Ν4487/17 για τον περιφερειακό και τοπικό τύπο όσο και του Ν4339/15 για τα διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα δεν εκπλήρωσαν αυτή την αποστολή αφού ήταν στην ουσία «αφύλακτη διάβαση». Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις 105 υπάρχουσες σήμερα ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες είναι ενταγμένες στο σχετικό Μητρώο οι 102! **Αν πρόκειται να επαναληφθεί το φαινόμενο αυτό, όπως μετά βεβαιότητας θα συμβεί και με το συζητούμενο Νομοσχέδιο,** τότε δεν υπάρχει λόγος να φτιάχνουμε νόμους, να θεσπίζουμε διαδικασίες και να απασχολούμε υπηρεσίες: θα αρκούσε μια διάταξη ότι όλες οι εφημερίδες που κυκλοφορούν εντάσσονται στο Μητρώο!» (Θέσεις ΣΗΠΕ επί του Ν/Σ, 8/12/22).

Αυτό ακριβώς που προβλέψαμε συνέβη:

Πόσες ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες ήταν ενταγμένες στο προηγούμενο Μητρώο, του Ν4487/17; 102!

Πόσες εντάχθηκαν στο νέο Μητρώο του Ν5005/22: Στην αρχική του μορφή 103 ενώ σήμερα είναι 95, αριθμός που θα αυξηθεί μόλις γίνουν δεκτές οι σχετικές ενστάσεις.

Μια τρύπα στο νερό δηλαδή! Τόση συζήτηση, φασαρία και ένταση για να ξαναγυρίσουμε στο σημείο από το οποίο ξεκινήσαμε.

Είχαμε καταγγείλει επίσης ότι το Νομοσχέδιο αυτό «είναι και άκρως **επιζήμιο και βλαπτικό** για τις επιχειρήσεις που εκπροσωπούν την υγιή επιχειρηματικότητα στον κλάδο». Και είχαμε

εξηγήσει το γιατί: «Γιατί η σύνδεσή ουσιαστικά με την κατανομή του δημοσίου χρήματος, **από θετικό μετατρέπεται σε άκρως αρνητικό** αν δεν τηρηθεί το πρώτο δηλαδή η αυστηρότητα των προϋποθέσεων ένταξης. Γιατί αν ενταχθούν οι πάντες χωρίς ουσιαστικά κριτήρια και όλοι αυτοί μετέχουν στα όποια προνόμια που αυτή η ένταξη προσφέρει, δηλαδή στην κρατική διαφήμιση και στις διάφορες ενισχύσεις, επιδοτήσεις κλπ, είναι **φανερό ότι καταστρατηγείται κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού και βλάπτονται ουσιαστικά τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων του κλάδου!**»

Αυτό ακριβώς συνέβη και εδώ! Με το «Πρόγραμμα Ενίσχυσης των Επιχειρήσεων Περιφερειακού και τοπικού Τύπου» (ΚΥΑ Ε/299/21-4-23), επιχορηγήθηκαν οι ημερήσιες και εβδομαδιαίες περιφερειακές εφημερίδες που είναι ενταγμένες στο Μητρώο. **Δηλαδή σχεδόν ΟΛΕΣ όλες κυκλοφορούν! Βλάπτονται λοιπόν ή όχι τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων; Πόσα περισσότερα θα έπαιρναν οι πραγματικές εφημερίδες αν στο Μητρώο δεν ήταν πάνω από 200 ημερήσιες και εβδομαδιαίες εφημερίδες αλλά λιγότερες από τις μισές όπως θα έπρεπε κανονικά να είναι;** Και έπεται συνέχεια με την κατανομή της κρατικής διαφήμισης, τις κρατικές δημοσιεύσεις κλπ

Είχαμε τέλος επισημάνει ότι είναι εντελώς ακατανόητη η ύπαρξη δύο ουσιαστικά Μητρώων για τις περιφερειακές εφημερίδες, του Γενικού Μητρώου του άρθρου 4 και του Υπομητρώου του άρθρου 26 που αφορά τις δημοσιεύσεις.

Και εδώ δικαιωθήκαμε πανηγυρικά αφού τα δύο αυτά Μητρώα ΤΑΥΤΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ! Τσάμπα διαφορετικές ρυθμίσεις, τσάμπα δικαιολογητικά, τσάμπα απασχόληση υπηρεσιών!

Τέλος πρέπει να επισημάνουμε ότι κατά σαφή παράβαση του νόμου (άρθρο 4 παρ.4ζ) εντάχθηκαν στο ΜΕΤ και στο Υπομητρώο, **εφημερίδες «μαϊμού» που αναπαράγονται σε φωτοτυπικά μηχανήματα και εκτυπωτές Η/Υ!**

Δυστυχώς αποδείχτηκε στην πράξη ότι είχαμε απόλυτο δίκιο όταν χαρακτηρίζαμε τον νόμο αυτόν σαν «μια ακόμη μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο», κάτι που δυστυχώς επαναλήφθηκε με το ν5212/25 που υποτίθεται ότι ήρθε να βελτιώσει τον αρχικό νόμο.

Για τον ΣΗΠΕ και για όλες τις σοβαρές, υγιείς και βιώσιμες με όρους αγοράς και όχι κρατικής εξάρτησης επιχειρήσεις του κλάδου, **το αίτημα και η διεκδίκηση για έναν σύγχρονο, αυτοδύναμο και ανεξάρτητο περιφερειακό τύπο παραμένουν επίκαιρα και ζωντανά!**

Ε. Η αναλυτική πρόταση του ΣΗΠΕ για ένα Μητρώο όπως θα έπρεπε να είναι.

E.1. Κριτήρια και προϋποθέσεις ένταξης

E.1.1. Χρόνος έκδοσης

Το κριτήριο της συνεχούς και συνεπούς παρουσίας των εφημερίδων στην αγορά ώστε να αποκλειστούν ευκαιριακές και τυχάρπαστες εκδόσεις είναι εξ ορισμού σημαντικό. Παρότι θεωρητικά θα έπρεπε το διάστημα της συνεχούς έκδοσης προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα ένταξης στο ΜΕΤ και στο Υπομητρώο να είναι μεγάλο, εν τούτοις και με δεδομένο ότι οι συνθήκες

στην αγορά έχουν μεταβληθεί, συμφωνούμε την προβλεπόμενη στο ν5005/22, προθεσμία του ενός έτους συνεχούς έκδοσης προκειμένου να υποβληθεί αίτηση ένταξης στα Μητρώα.

E.1.2. Μια γενική παρατήρηση για τα λοιπά κριτήρια εγγραφής στο Μητρώο

Και για τα δύο βασικά κριτήρια εγγραφής στο Μητρώο (πωλήσεις και προσωπικό) βασική παράμετρος είναι ο πληθυσμός κάθε νομού (νυν Περιφερειακή Ενότητα) καθώς υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ τους. Άλλος ο Νομός Γρεβενών των 40.000 κατοίκων και άλλος ο Νομός Ηρακλείου των 280.000 κατοίκων.

Αυτό το πρόβλημα μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί **με μια ευρύτερη κατηγοριοποίηση, απόλυτα αντικειμενική και πανεύκολη στον υπολογισμό της** που θα λαμβάνει υπόψη τον πληθυσμό του κάθε νομού τόσο για τις απαιτούμενες πωλήσεις φύλλων όσο και για το προσωπικό, όπως παρακάτω αναλυτικά προτείνεται. Η υπάρχουσα κατηγοριοποίηση σε νομούς άνω και κάτω των 80.000 είναι εντελώς αυθαίρετη, παράλογη και αστήρικτη!

Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η κατηγοριοποίηση αυτή αφορά τις υπάρχουσες νομαρχιακές εφημερίδες καθώς κυριολεκτικώς περιφερειακές εφημερίδες δεν υφίστανται σήμερα ούτε νομοθετικά ούτε πραγματικά. Κι αυτό είναι κάτι που επίσης πρέπει να συζητηθεί.

E.1.3. Κυκλοφορία – Πωλήσεις

Η καθιέρωση ενός ελαχίστου ορίου πωλήσεων ανά έκδοση είναι βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας της εφημερίδας και ασφαλώς όχι μόνο πρέπει να διατηρηθεί αλλά και να αυστηροποιηθεί και να διασφαλιστεί η μη καταστρατήγησή του. Τα υπάρχοντα όρια είναι εξευτελιστικά!

Με γνώμονα το παραπάνω σκεπτικό της ευρύτερης κατηγοριοποίησης αλλά και με βάση τις συνθήκες της συγκεκριμένης αγοράς, πρέπει να θεσπιστεί ένας συντελεστής πωλούμενων φύλλων π.χ. 0,5% επί του πληθυσμού κάθε νομού, που είναι μια δίκαιη, εύλογη και ρεαλιστική αναλογία για όποιον θέλει να λέγεται υπαρκτή περιφερειακή εφημερίδα. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι για τους μεγαλύτερους νομούς της Περιφέρειας (Αχαΐα και Ηράκλειο των 305.000 κατοίκων) θα απαιτείται πώληση 1.525 φύλλων, ενώ για τον μικρότερο Νομό (Ευρυτανία των 17.428 κατοίκων) θα αρκεί η πώληση μόλις 87 φύλλων ανά έκδοση. Υπό το φως βέβαια των συνεπειών της πανδημίας και της χρόνιας οικονομικής κρίσης, θα μπορούσαν τα μεγέθη αυτά να συμπειστούν. Ενδεχομένως, ο συντελεστής θα μπορούσε να προσδιοριστεί στο 0,3% επί του πληθυσμού, που σημαίνει ότι για τον μεγαλύτερο νομό θα απαιτείται η πώληση 915 φύλλων ενώ για τον μικρότερο θα αρκεί η πώληση 52 φύλλων. **Σε κάθε περίπτωση πάντως θα πρέπει σε κάθε νομό να είναι γνωστά εκ των προτέρων και σαφή τα όρια των απαιτούμενων πωλήσεων.**

Στο τέλος της Πρότασης αυτής ακολουθεί αναλυτικός Πίνακας όπου εκτός από τα πωλούμενα φύλλα, (με συντελεστή 0,5% επί του πληθυσμού) περιλαμβάνονται επίσης και τα κατώτατα όρια απασχολούμενων δημοσιογράφων και λοιπού προσωπικού, σύμφωνα με τα όσα ακολουθούν. Ο μόνιμος πληθυσμός κάθε νομού (όπως απαιτεί ο ν5005/22) υπολογίζεται με βάση την οριστικοποιημένη απογραφή του 2021.

Φυσικά το σοβαρό κριτήριο αυτό δεν έχει καν λόγο ύπαρξης αν επιτραπεί να συνεχιστεί η προκλητική και εξόφθαλμη καταστρατήγηση και κοροϊδία, με την τιμολόγηση του φύλλου σε 0,1 ευρώ (!), ακριβώς για να παρακαμφθεί ο όρος που αποκλείει τις free press εκδόσεις και να περιληφθούν στα Μητρώα εφημερίδες που δεν πουλάνε όχι 400 ή 250 αλλά ούτε ένα φύλλο!!!

Ε.1.4. Απασχόληση Δημοσιογράφων και Λοιπού Προσωπικού

Τα όρια του ισχύοντος Μητρώου, τα οποία σημειωτέον αφορούν μόνο τους δημοσιογράφους, είναι επίσης απαράδεκτα χαμηλά. Για όποιον έχει στοιχειώδη επαφή με το αντικείμενο, δεν νοείται ημερήσια εφημερίδα χωρίς επαρκή αριθμό δημοσιογράφων έτσι ώστε, εκτός των άλλων, να οριοθετηθεί για μια ακόμη φορά η απόσταση από ευκαιριακές εκδόσεις-οχήματα διαπλοκής και εξυπηρέτησης σκοπιμοτήτων. Η πλήρης και αποκλειστική απασχόληση των δημοσιογράφων στις εφημερίδες και η αυτονόητη ασφάλισή τους είναι επίσης σημαντικό ζήτημα που πρέπει οπωσδήποτε να εξασφαλιστεί για να έχει νόημα η ίδια η θέσπιση του κριτηρίου.

Ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων δημοσιογράφων για τις ημερήσιες εφημερίδες, οι δύο (2) δημοσιογράφοι που προβλέπουν οι ισχύοντες νόμοι πρέπει να είναι η βάση και όχι η οροφή και μόνο για τους μικρούς Νομούς κάτω των 50.000 κατοίκων. Από κει και πέρα πρέπει να υπάρξει κατηγοριοποίηση όπως και για τις πωλήσεις έτσι ώστε από 50.001 έως 120.000 κατοίκους να απαιτούνται τρεις (3) δημοσιογράφοι που θα γίνονται τέσσερις (4) σε Νομούς από 120.001 έως 200.000 κατοίκους και πέντε (5) σε Νομούς πάνω από 200.000 κατοίκους.

Σε περιόδους μαζικής ανεργίας όπως η σημερινή είναι αναγκαία η παροχή κινήτρων (και) στις επιχειρήσεις Τύπου για την απασχόληση προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων και κατηγοριών που είναι απαραίτητο για την έκδοση, κυκλοφορία, διανομή και διοικητική υποστήριξη μιας ημερήσιας, τουλάχιστον, εφημερίδας. Ως τέτοιο προσωπικό νοούνται π.χ. οι πιεστές και τεχνικοί, οι γραφίστες, οι διοικητικοί υπάλληλοι, οι διανομείς κλπ. Αφού χωρίς αυτούς είναι αδύνατον να εκδοθεί και να κυκλοφορήσει μια εφημερίδα, για ποιο λόγο να μην περιλαμβάνονται και αυτοί στο αναγκαίο προσωπικό ως κριτήριο βιωσιμότητας αλλά και κίνητρο απασχόλησης ταυτόχρονα;

Και εδώ φυσικά πρέπει να υπάρξει η σχετική κατηγοριοποίηση και να τεθεί ως κατώτατο όριο απασχολούμενου προσωπικού (πλην δημοσιογράφων) το ίδιο όριο που θα τεθεί και για τους δημοσιογράφους.

Ε.1.5. Εμβαδόν - Αριθμός Σελίδων

Το βασικό ζήτημα εν προκειμένω είναι να αποκλειστούν τυχαρπαστες εφημερίδες που εκδίδονται με μικρό έως ελάχιστο αριθμό σελίδων. Ως κατώτατο όριο πρέπει να τεθεί για όλους τους νομούς το εμβαδόν που αντιστοιχεί σε 16 σελίδες σχήματος tabloid.

Ε.1.6. Απαγόρευση χειρόγραφων και φωτοτυπημένων εκδόσεων

Είναι γνωστό ότι έχει λάβει διαστάσεις το φαινόμενο εφημερίδων που δεν τυπώνονται σε κανονικό τυπογραφικό χαρτί, αλλά αναπαράγονται από εκτυπωτές, φωτοτυπικά μηχανήματα κ.λπ. σε μικρό εννοείται αριθμό αντιτύπων και με προφανή στόχο να διατηρήσουν απλώς το δικαίωμα κρατικών δημοσιεύσεων. Επειδή δε προβάλλουν ως δικαιολογία τον ισχυρισμό ότι τα

σύγχρονα ταχυεκτυπωτικά μηχανήματα συγκεκριμένων τύπων της αγοράς δεν είναι φωτοτυπικά μηχανήματα(!), η διατύπωση της συγκεκριμένης απαγόρευσης πρέπει να είναι η εξής: γ) να μην είναι χειρόγραφες, να μη φέρουν εκτύπωση σε μία μόνο όψη, να εκτυπώνονται σε τυπογραφικό μηχάνημα τύπου OFFSET (κυλινδρικό ή επίπεδο) και να υπάρχει σχετική υπεύθυνη δήλωση του εκδότη.

Ε.1.7. Λοιπά κριτήρια

Από τα λοιπά, εκτός των προαναφερθέντων, κριτήρια ένταξης στη σημερινή μορφή του Μητρώου, νόημα έχει μόνον αυτό της διασφάλισης του ενημερωτικού χαρακτήρα του εντύπου με την παραγωγή πρωτότυπου περιεχομένου και την αποτροπή αναπαραγωγής. Αντίθετα πρέπει να εγκαταλειφθούν όσα έχουν αποδειχτεί ανεφάρμοστα στην πράξη όπως η απαίτηση συγκεκριμένων ποσοστών τοπικής ύλης με το υποδεκάμετρο! Και όχι μόνο ανεφάρμοστα αλλά και περιττά γιατί αν υπάρχει επαρκής αριθμός δημοσιογράφων υπάρχει εκ των πραγμάτων και τοπική ύλη. Και σε τελική ανάλυση αν μια εφημερίδα έχει δημοσιογράφους, έχει πολλές σελίδες και επιβραβεύεται από τους αναγνώστες της έχοντας τις αναγκαίες πωλήσεις, ας κατανέμει την ύλη της όπως επιθυμεί!

Ε.2. Δικαιολογητικά - διαδικασία

Η αρνητική εμπειρία από την «εφαρμογή» στην πράξη του ν3548/07 κατέδειξε την ιδιαίτερη σημασία που έχει η διαδικασία πιστοποίησης της συνδρομής ή όχι των προϋποθέσεων και η διασφάλιση της μη καταστρατήγησης των όποιων προβλέψεων στην πράξη. Σε αντίθετη περίπτωση ούτε η αυστηροποίηση των κριτηρίων ένταξης στο Μητρώο έχει νόημα ούτε η ίδια η αναγκαιότητα της ύπαρξης του οποιουδήποτε σχετικού νομοθετήματος, παλιού ή νέου.

Επίσης, πρέπει να διατηρηθεί και να ενταθεί ο ουσιαστικός εποπτικός και ελεγκτικός ρόλος των αρμόδιων υπηρεσιών της ΓΓΕ-Ε . Το νέο σύστημα ελέγχων που καθιερώνουν οι ν5005/22 και 5212/25 είναι επαρκέστατο, εφόσον βεβαίως εφαρμοστεί αυστηρά.

Ακόμη τα σχετικά παραστατικά-δικαιολογητικά πρέπει να είναι πλήρη, πρόσφατα, ακριβή και να μην υποκαθίστανται από διάφορες «υπεύθυνες δηλώσεις».

Στα αναγκαία αυτά **παραστατικά** πρέπει να περιλαμβάνονται:

- Πιστοποίηση του αναγκαίου αριθμού των πωλούμενων φύλλων με παραστατικά (τιμολόγια κλπ) από όλους τους φορείς και τα μέσα πώλησης (πρακτορεία διανομής κεντρικά ή τοπικά αναγνωρισμένα με αποκλειστικό αντικείμενο εργασίας το συγκεκριμένο, συνδρομές, άλλα σημεία πώλησης κλπ).
- Πίνακας προσωπικού θεωρημένος από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας.
- Βεβαιώσεις ασφάλισης του προσωπικού από τα οικεία Ταμεία
- Καθημερινή ηλεκτρονική αποστολή ολόκληρου του φύλλου μόλις τυπωθεί και απειλή ποινής σε περίπτωση παράλειψης αυτής της υποχρέωσης.

Επίσης όσον αφορά τη **διαδικασία** πρέπει οπωσδήποτε να διασφαλιστούν και τα ακόλουθα:

- Η δυνατότητα οποιουδήποτε αποδεικνύει ειδικό έννομο συμφέρον να ελέγξει το φάκελο των υποβληθέντων δικαιολογητικών οποιασδήποτε εφημερίδας προκειμένου να μπορεί να υποβάλει τυχόν ενστάσεις.
- Η πρόβλεψη δυνατότητας ένστασης όχι μόνο σε περίπτωση απόρριψης της εγγραφής εκ μέρους του ενδιαφερόμενου αλλά και σε περίπτωση διαπίστωσης αδικαιολόγητης και παράνομης εγγραφής οποιασδήποτε εφημερίδας εκ μέρους οποιουδήποτε, έχει και τεκμηριώνει ειδικό έννομο συμφέρον κατά τα προεκτεθέντα.

Ε.3. Κυρώσεις

Οι κυρώσεις στις περιπτώσεις παραβίασης των διατάξεων του Νόμου περί Μητρώου πρέπει όχι μόνο να είναι αυστηρές αλλά να επιβάλλονται κιόλας. Κι εδώ η εμπειρία από την εφαρμογή του ν3548/07 στην πράξη είναι αρνητική καθώς πολλές «σκαστές» και αυταπόδεικτες περιπτώσεις που καταγγέλθηκαν όχι μόνον δεν είχαν ως αποτέλεσμα την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων αλλά ούτε καν ερευνήθηκαν! Σε κάθε περίπτωση οι κυρώσεις πρέπει να είναι αυστηρότατες σε περιπτώσεις υποβολής ψευδών, ανακριβών ή παραποιημένων στοιχείων με κυριότερη την διαγραφή από το Μητρώο για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ακολουθεί Πίνακας με τα προτεινόμενα κατώτατα όρια πωλήσεων και απασχολούμενου προσωπικού προκειμένου να γίνει δυνατή η ένταξη μιας ημερήσιας περιφερειακής εφημερίδας στο ΜΗΤΡΩΟ ΕΝΤΥΠΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

α/α	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΔΗΜ/ΦΟΙ	ΛΟΙΠΟΙ
1	ΡΟΔΟΠΗΣ	104.262	521	3	3
2	ΔΡΑΜΑΣ	86.643	433	3	3
3	ΕΒΡΟΥ	133.802	669	4	4
4	ΚΑΒΑΛΑΣ	116.195	581	3	3
5	ΞΑΝΘΗΣ	108.195	541	3	3
6	ΗΜΑΘΙΑΣ	131.001	655	4	4
7	ΚΙΛΚΙΣ	70.477	352	3	3
8	ΠΕΛΛΑΣ	126.740	633	4	4
9	ΠΙΕΡΙΑΣ	119.384	597	3	3
10	ΣΕΡΡΩΝ	151.317	756	4	4
11	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	102.085	510	3	3
12	ΚΟΖΑΝΗΣ	137.210	686	4	4
13	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	26.576	132	2	2
14	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	45.929	229	2	2
15	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	44.880	224	2	2
16	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	160.773	804	4	4
17	ΑΡΤΑΣ	63.732	319	3	3
18	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	40.804	204	2	2
19	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	54.682	273	3	3
20	ΛΑΡΙΣΑΣ	268.963	1.345	5	5
21	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	106.305	531	3	3
22	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	177.448	887	4	4
23	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	122.081	610	4	4
24	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	137.793	689	4	4
25	ΦΩΚΙΔΑΣ	36.199	181	2	2
26	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	106.056	530	3	3
27	ΕΥΒΟΙΑΣ	210.778	1.054	5	5
28	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	17.428	87	2	2
29	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	101.600	508	3	3
30	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	41.180	206	2	2
31	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	36.064	180	2	2
32	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	22.826	114	2	2
33	ΑΧΑΪΑΣ	305.979	1.530	5	5
34	ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	192.345	961	4	4
35	ΗΛΕΙΑΣ	149.896	749	4	4
36	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	77.592	388	3	3
37	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	93.216	466	3	3
38	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	138.310	691	4	4
39	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	84.337	421	3	3

40	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	146.080	730	4	4
41	ΛΕΣΒΟΥ	83.755	414	3	3
42	ΣΑΜΟΥ	32.642	163	2	2
43	ΧΙΟΥ	51.692	258	3	3
44	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	206.831	1034	5	5
45	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	120.989	605	4	4
46	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	305.017	1.525	5	5
47	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	77.819	389	3	3
48	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	84.866	424	3	3
49	ΧΑΝΙΩΝ	156.706	783	4	4